

TIP 6: ERK RELATERING: WAT, WAAROM, HOE ... EN WAAROM?

CEFR, CEF of ERK?

Het *Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen: Leren, onderwijzen, Beoordelen*, kortweg ERK of – naar het Engels – CEF bestaat negen jaar. Het ERK dat we nu kennen en steeds meer ter hand nemen, is het directe gevolg van een zoektocht naar objectieve descriptoren van taalvaardigheid die in 1971 startte. Sinds het conceptuele idee van bijna veertig jaar geleden, heeft het ERK zich steeds meer verweven met het Europese beroepsleven, de onderwijspraktijk en het vreemdetalenonderwijs.

De verstrengeling van het ERK met de arbeidsmarkt ziet men onder andere aan de Europass, een eenvormig sollicitatiedocument dat de transparantie en de mobiliteit in een Europa zonder grenzen moet vergroten. Een belangrijk onderdeel van deze Europass is het taalportfolio, waarop de sollicitant zijn of haar ERK-taalniveau aanduidt. De universitaire toelatingsvoorwaarden, zijn een duidelijk voelbaar voorbeeld van de invloed van het ERK op het dagelijkse leven van studenten en docenten. Wie wil gaan studeren aan een Europese universiteit, heeft immers steeds vaker een certificaat nodig van een erkende taaltoets die zich situeert op B2-niveau of hoger (zie tabel 1 hieronder). Voor taaldocenten is het ERK de laatste jaren onontkoombare lectuur geworden. Sinds enkele jaren vermelden studieboeken voor vreemde talen het ERK-niveau waarop ze gericht zijn. Tal van internationale taaltoetsen hebben hun scores verbonden aan het ERK en talenscholen hebben hun cursussen en examens een ERK-niveau toegekend op basis van de niveaubeschrijvingen.

	A1	A2	B1	B2	C1	C2
IELTS-score	1.0-2.5	3.0	3.5-4.5	5.0-6.0	6.5-7.0	7.5-9.0
Centre international d'étude pédagogiques	DILF A1.1 DELF A1	DELF A2	DELF B1	DELF B2	DALF C1	DALF C2
Goethe-Zertifikat	SD1	SD2	ZD	B2 TestDAF	C1 TestDAF	ZOP KDS
Diploma de Español como Lengua Extranjera	DELE A1		DELE B1	DELE B2		DELE C2
CNaVT-examen		PTIT PTPB	PMT	PPT PTHO	PAT	

Tabel 1: Vergelijkingstabel tussen ERK-niveaus en Europese taalexamens

Hoewel de integratie van het ERK in het Europese onderwijs absoluut toe te juichen valt, gebeurt het relateren van cursussen en examens aan ERK-niveaus, niet steeds volgens het boekje. Nog te vaak wordt het ERK beschouwd als een toetsinstrument en wordt het beperkt tot één algemene overzichtstabel. In deze toetstip gaan we na wat het ERK precies is, wat het wil zijn en hoe we een ERK-niveau aan onze toetsen kunnen verbinden.

Wat is het ERK?

Toen het ERK in 2001 verscheen onder impuls van de Raad van Europa, was het geschreven met drie primaire doelen in gedachten. Het eerste doel van het ERK was aanzetten tot reflectie over taal, over de rol van taal in een verenigd Europa, over de rol van taal in identiteitsbepaling. Daarnaast wilde het ERK de discussie over taalniveaus stimuleren, over wat het betekent om een taal te kennen, over welke fases een leerder van een vreemde taal doorloopt. Tenslotte had het ERK tot doel om een gemeenschappelijk metajargon te creëren, zodat iedereen die vertrouwd is met het ERK dadelijk weet hoe hoog iemands taalniveau is.

“Het Gemeenschappelijk Europees Referentiekader is bedoeld om de belemmeringen weg te nemen in de communicatie tussen deskundigen die werkzaam zijn op het gebied van moderne talen, belemmeringen die voortkomen uit de verschillen tussen de onderwijsstelsels in Europa.”

Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen, p. 7

Vóór 2001 was er immers geen transparant systeem om taalniveaus te beschrijven. Een score van 5 op een taalexamen Engels bijvoorbeeld, verwees kon naar een heel ander taalniveau verwijzen binnen het Duitse, het Nederlandse dan wel het Zwitserse systeem. Sinds de komst van het ERK, zijn er algemene, internationale termen om taalniveaus te beschrijven, wat internationale professionele en academische mobiliteit moet vergemakkelijken.

Zoals de tabel hieronder weergeeft, bevat en beschrijft het ERK zes niveaus van taalvaardigheid, gaande van A1 (basisgebruiker) tot C2 (onafhankelijke gebruiker). Naast de algemene beschrijvingen van taalvaardigheidniveaus, bevat het ERK ook nog tientallen beschrijvingen van deelvaardigheden die ook allemaal zijn onderverdeeld in zes niveaus, gaande van A1 tot C2.

Basis gebruiker	<p>A1 Kan vertrouwde dagelijkse uitdrukkingen en basiszinnen, gericht op de bevrediging van concrete behoeften, begrijpen en gebruiken [...]</p> <p>A2 Kan zinnen en regelmatig voorkomende uitdrukkingen begrijpen die verband hebben met zaken van direct belang [...]</p>
Onafhankelijke gebruiker	<p>B1 Kan de belangrijkste punten begrijpen uit duidelijke standaardteksten over vertrouwde zaken die regelmatig voorkomen op het werk, op school en in de vrije tijd [...]</p> <p>B2 Kan de hoofdgedachte van een ingewikkelde tekst begrijpen, zowel over concrete als over abstracte onderwerpen, met inbegrip van technische besprekingen in het eigen vakgebied [...]</p>
Vaardige gebruiker	<p>C1 Kan een uitgebreid scala van veeleisende, lange teksten begrijpen en de impliciete betekenis herkennen [...]</p> <p>C2 Kan vrijwel alles wat hij of zij hoort of leest gemakkelijk begrijpen [...]</p>

Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen, p. 26, globale schaal

Het idee van supranationale transparantie in taalniveaus heeft echter een keerzijde. Wanneer de ERK-niveaus intuïtief gehanteerd worden of wanneer de tientallen tabellen gedeeltelijk of oppervlakkig toegepast worden om examenniveaus te bepalen, hebben we geen stap vooruit gezet. Integendeel zelfs, door unaniem dezelfde niveaus te hanteren op verschillende manieren wordt er een vals gevoel van uniformiteit gecreëerd, wat gevaarlijker is dan zichtbare heterogeniteit.

Waarom relateren?

Het relateren van examens aan het ERK is nodig om Europese transparantie te vergroten. Als iedere instelling in Europa weet waarvoor de verschillende niveaus staan, hoeft er rond taalniveau geen verwarring meer te ontstaan bij internationale stage-, werk- of studieprogramma's.

Daarnaast is het nodig om een toets te relateren aan het ERK omdat het een raamwerk is en geen afgewerkt en dadelijk inzetbaar beoordelingsmodel. Het ERK bepaalt niet de niveaus waaraan toetsen moeten voldoen, dat doet de docent of het instituut. Het ERK bevat wel objectief bepaalde niveaus waarnaar verwezen kan worden. Op die manier geeft het "een gemeenschappelijke basis voor de uitwerking van lesprogramma's, leerplanrichtlijnen, examens, leerboeken en dergelijke in heel Europa." (*Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen*, p. 7).

Hoe relateren?

Een taaldocent die een cursus of een examen aan het ERK wil relateren, kan verschillende pistes volgen. Vaak wordt er gekozen voor een intuïtieve aanpak, die inhoudt dat men de algemene ERK-tabel vergelijkt met het algemene niveau waarom men denkt te toetsen. Deze relateringsmethode houdt echter een risico op onvolledigheid en subjectiviteit in. De kans dat het examen correct gerelateerd is bestaat, maar er bestaan geen garanties. Beter is het om deze methode te integreren in een bredere aanpak, zoals die hieronder beschreven staat.

Soms wordt de *concurrent validity* van een examen onderzocht om tot een ERK-niveau te komen. Door de correlatie met een ander geankerd taalexamen te berekenen, wil men het ERK-niveau van de eigen toets vastleggen. Men kan bijvoorbeeld een groep cursisten een pilootversie van een eigen examen laten afleggen en deze resultaten correleren¹ aan de resultaten van die studenten op DIALANG². De betrouwbaarheid van deze methode staat of valt met het aantal proefpersonen (uit een te kleine populatie vallen nauwelijks betrouwbare resultaten te halen) en met de vergelijkbaarheid van de toetsmethode (geïntegreerde vaardigheden tegenover meerkeuze, papier tegenover elektronisch etc.). Hoewel deze methode ook zijn merites heeft en hoewel ze deel kan uitmaken van een relateringsprocedure, is ze op zich onvoldoende, al was het maar omdat ze niet noodzakelijk berust op een verkenning van het ERK (zie hieronder: Fase 1: Verkenning).

Naast de twee zonet vermelde methodes, bestaan er ongetwijfeld nog een hele reeks ander aanpakken die gebruikt worden om bestaande taalexamens aan het ERK te relateren. Wanneer verschillende instanties een wirwar van relateringsmethodes hanteren, loert het risico op onbetrouwbaarheid om de hoek. Om dat tegen te gaan, reikt de Raad van Europa zelf enkele strategieën aan om op een betrouwbare manier examens te linken aan het ERK. Onderstaande methode om toetsen aan het ERK te relateren is niet dé enige methode, maar het is wel een betrouwbare manier.

Wie?

Een bestaande toets aan het ERK linken wordt best niet overgelaten aan enkel externe experts. Discussie onder een groep betrokken docenten aangevuld met externe experts, maakt immers een essentieel deel uit van het relateringsproces. Door er een interne oefening van te maken, waarbij verschillende collega's betrokken zijn, wordt expertise opgebouwd en doorgegeven. Dit

¹ Algemeen wordt aangenomen dat een correlatie van .5 tot .7 een aanvaardbare indicator van concurrent *validity* is.

² DIALANG is een diagnostische online taaltoets voor alle Europese talen. De resultaten worden per vaardigheid gerapporteerd in de vorm van ERK-niveaus.

vergemakkelijkt een herhaling van de relateringoefening wanneer er bijvoorbeeld nieuwe examens ontwikkeld dienen te worden.

Voorwaarden voor relatering

Het relateren van een bestaande toets aan het ERK is een gefaseerd en cyclisch proces dat perfect kan samenlopen met het ontwikkelproces van een toets. Het is logisch dat relatering en validering samenhangen, omdat het een futiele oefening zou zijn om een niet-valide toets te relateren aan het ERK. Relatering gebeurt dus enkel met toetsen waarvan de validiteit en betrouwbaarheid zijn aangetoond.

Verder berust een goede relatering volledig op de inzet en kennis van de deelnemers. Er schuilt weinig nut in een relateringsessie wanneer de deelnemers niet of nauwelijks op de hoogte zijn van het ERK. Daarom is het van groot belang om de eerste fase uit de relateringscyclus niet over te slaan.

Fasering

Fase 1: Verkenning (*Familiarisation*)

In deze fase leren de deelnemers van de relatering het ERK beter kennen en leren ze de niveaudefinities te hanteren los van de niveaus van de school. Veel instituten hanteren immers een eigen invulling van de niveaus van het ERK en het is belangrijk om bij een relatering terug te grijpen naar de originele definities eerder dan naar organisch gegroeide institutionele variaties daarop.

De verkenning kan bestaan uit een voorbereiding, waarbij iedere deelnemer vooraf bepaalde hoofdstukken uit het ERK heeft doorgenomen en eventueel de websites CEFtrain.net³ en WebCEF.eu⁴ al eens heeft bekeken.

Tijdens de relateringsessie zijn er verschillende activiteiten die kunnen helpen om het ERK verder in de vingers te krijgen. Men kan de deelnemers vragen om hun eigen taalvaardigheidniveau voor een vreemde taal in te schatten op basis van het ERK; men kan hen vragen de algemene descriptoren in hun eigen woorden te herdefiniëren; men kan eveneens de schalen die relevant zijn voor de relateringsessie verknippen en de deelnemers vragen om deze te reconstrueren.

Wanneer de leiders van de relateringsessie voelen dat alle deelnemers een coherent en accuraat beeld hebben van de benodigde ERK-schalen, kan men overgaan naar fase twee.

Fase 2: Specificatie (*Specification*)

De specificatiefase heeft tot doel het examen zelf grondig te evalueren. Het spreekt vanzelf dat deze fase ook voor of gelijklopend met de verkenning kan verlopen. In deze fase worden – aan de hand van bestaande checklists⁵ – enkele essentiële karakteristieken van de toets

³ De website www.CEFTrain.net biedt heel wat Engelstalig oefenmateriaal om zelf mee aan de slag te gaan zodat men de ERK-niveaus wat in de vingers krijgt. Ten tijde van het schrijven van deze toetstip werd de CEFtrain-website geüpdatet, waardoor ze ontoegankelijk was.

⁴ Op www.WebCEF.eu kunnen taalleerders hun eigen taalniveau bepalen op basis van het ERK. Leerkrachten kunnen er oefenen met niveaubepaling.

⁵ Zie hiervoor: http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/Source/Forms_describe_examination_EN.doc. De minimale vereiste om de specificatiefase te doorlopen is dat de volgende tabellen ingevuld zijn: A1-A8, A9-A22 (indien relevant), A23 en A24

onder de loep genomen en wordt nagegaan of de toets ook effectief toetst wat hij zou moeten toetsen.

Fase 3: Standaardisatietraining (*Benchmarking*)

In deze fase gaan deelnemers aan de slag met kandidaatsprestaties. Op het einde van deze fase moet iedere deelnemer in staat zijn om op een correcte manier het ERK-niveau van willekeurige samples in te schatten. De procedure voor standaardisatietraining verschilt van vaardigheid tot vaardigheid en gebeurt aan de hand van geankerde samples. Pas nadat de illustratieve training aan de hand van geankerde items succesvol afgerond is, kunnen samples van de eigen toets beoordeeld worden.

Wanneer het de toets holistisch beoordeeld wordt – en er dus een algemeen oordeel wordt geveld over de het algemeen taalniveau dan wel de verschillende vaardigheden van de deelnemer – volstaat onderstaand stramien.

Wordt de toets echter beoordeeld aan de hand van een numerieke score zoals een percentage, dan is het nodig om een *cut off score* te bepalen. Hoe dat gebeurt, lees je in fase vier.

Spreken:

De training begint met enkele illustratieve voorbeelden. Het hele panel luistert in groep naar voorbeelden van eenduidige profielen aan de hand van één ERK-tabel. Eenduidige profielen zijn kandidaten die bijvoorbeeld B1 of B2 scoren over de hele lijn. Nadien kunnen complexere profielen behandeld worden (zoals een spreker die voor vloeiendheid B2 scoort maar voor uitspraak B1) aan de hand van verschillende tabellen. Tijdens deze oefening wordt er vaak verwezen naar de letterlijke tekst uit het ERK en moet er niet enkel beargumenteerd worden waarom een prestatie een bepaald ERK-niveau is, maar ook waarom het een ander niveau *niet* is.

Na de introductie worden er een drietal nieuwe samples beluisterd, die in kleine groepjes beoordeeld worden volgens het ERK. Nadat elke sample beoordeeld is, wordt in de grote groep de einddiscussie over het niveau gevoerd.

Tenslotte beoordeelt iedere deelnemer apart nog enkele samples. Pas wanneer de hele groep op dezelfde scores geeft, is de standaardisatietraining klaar.

Schrijven

De standaardisatietraining voor schrijven gebeurt op een gelijksoortige manier als die voor spreken. Na enkele illustratieve geankerde samples⁶ bekeken te hebben, wordt er steeds individueler en steeds gedetailleerder beoordeeld tot alle panelleden in overeenstemming zijn.

Lezen en luisteren

Ook deze training begint met het bekijken en het beluisteren van items waarvan het ERK-niveau vaststaat. De deelnemers schatten het niveau van het inputmateriaal,

⁶ Geankerde samples zijn onder andere te vinden via http://www.coe.int/T/DG4/Portfolio/?L=E&M=/main_pages/illustrationse.html. Er lopen op dit moment verschillende initiatieven om geankerde items voor het Nederlands te maken.

beargumenteren hun oordeel en vergelijken dat met het effectieve niveau van het materiaal.

Standaardisatietraining: fasering	
Verkenning	
Training	Het ERK wordt verkend aan de hand van oefeningen.
Eigen samples	↓ Deelnemers bepalen het niveau van geankerde samples. De training gaat door tot alle deelnemers op één lijn zitten. ↓ De deelnemers beoordelen samples en kandidaatsprestaties van de eigen toets. In deze fase kan het ERK-niveau van de eigen items en scores dus bepaald worden.

Fase 4: Standaardbepaling (*Standard setting*)

Indien een toets op een numerieke manier beoordeeld wordt, wordt ook de relateringsprocedure complexer. Het blijft essentieel dat de deelnemers de training uit fase drie succesvol doorlopen, maar wanneer de eigen samples beoordeeld moeten worden, verschilt *standard setting* van *benchmarking*. Bij *benchmarking* volstaat één score, één ERK-niveau, maar bij *standard setting* moet een numerieke score gekoppeld worden aan een ERK-niveau. In veel gevallen moeten zelfs verschillende scores van één toets verbonden worden aan verschillende ERK-niveaus.

De tabel rechts illustreert hoe de TOEFL iBT aan het ERK gelinkt is via *standard setting*. Verschillende spectra uit het scorecontinuüm zijn gekoppeld aan een ERK-niveau. Dit kan gebeuren via een waaier aan statistische formules, maar een veel gebruikte aanpak is de Tucker-Angoff methode⁸. Centraal in deze methode staat het schatten van de kans dat de *least able user* van een bepaald ERK-niveau een bepaalde taak aankan. Er wordt de panelleden dus gevraagd om zich te concentreren op de minimumvereisten van elk ERK-niveau en op basis daarvan te schatten hoeveel kans een taalgebruiker op een bepaald niveau heeft om een gegeven taak tot een goed einde te brengen.

ERK	TOEFL iBT score ⁷
A1	
A2	
B1	57 – 86
B2	87 – 109
C1	110 – 120
C2	

Fase 5: Validering (*Validation*)

Hoewel het mogelijk is om fase één tot en met fase vier van de ERK-relatering chronologisch te doorlopen, is het ten stelligste af te raden om met validering van de procedure te wachten tot het einde. Validering toont immers aan dat de relatering goed en betrouwbaar verlopen is en dat de resultaten correct zijn. Wanneer immers na de hele procedure zou blijken dat ze niet valide was, is er veel kostbare tijd en energie verloren. Validering gebuikt dus continu doorheen het relateringsproces en geeft bewijskracht aan de claims die gemaakt worden.

Om de interne validiteit te verzekeren, is het onder andere belangrijk om aan te tonen dat de *standard setting* en de *benchmarking* accuraat en consistent gebeurd zijn en dat de

⁷ Bron: <http://www.ea.toefl.eu>

⁸ Indien u de statistische methodes die verbonden zijn aan *standard setting* verder wilt uitdiepen, verwijzen we u graag naar de secties B en G uit de online handleiding voor het relateren van examens aan het ERK. U vindt die handleiding op http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/Manuel1_EN.asp

beoordelaars betrouwbaar en consequent waren. De externe validiteit van de beoordeling kan gebeuren door de resultaten van een groep respondenten in de pretest te vergelijken met de resultaten van diezelfde op een andere geankerde toets. Indien de ERK-niveaus tussen beide toetsen gelijklopen, kan men spreken van een gegronde externe validiteit.

Waarom relateren (2)?

Nogmaals: waarom relateren? Het intuïtief oordeel van de ervaren docent is in veel gevallen behoorlijk accuraat en het is alleszins sneller dan het relateringsproces dat enkele dagen kan duren.

Ten eerste is het niet nodig om elke toets en elke cursus een ERK-certificaat toe te kennen. Het is belangrijker dat het ERK-niveau van enkele toetsen (zoals B2-ingangstoetsen voor universiteiten) klopt, dan dat de hele toetsbatterij van een instelling over een pro forma ERK-niveau beschikt. Daarnaast wordt het hele concept van het ERK uitgehold wanneer er lichtzinnig met de niveaus wordt omgesprongen. Het heeft geen zin om toetsen te creëren die enkel in naam een C1-niveau hebben. Kandidaten met een zogenaamd C1-certificaat vallen op de arbeidsmarkt of aan de universiteit door de mand, wat de geloofwaardigheid van het ERK onterecht aantast. Ten slotte is een ERK-relatering meer dan een oefening ten behoeve van Europese transparantie inzake taalniveaus, wat op zich al een valide reden zou zijn. Door met een team docenten aan ERK-relatering te doen, komt men los van ingebakken institutioneel verankerde preconcepties over taalniveau en gaat men met een frisse blik kijken naar taal, taalniveaus en de eigen onderwijs- en toetspraktijk.

Referentielijst

Deze toetstip is tot stand gekomen na een grondige studie van onder andere:

- Alderson, Charles, Caroline Clapham en Diane Wall (2005). *Language Test Construction and Evaluation*. Cambridge University Press.
- Bachman, Lyle F (2000). "Modern Language Testing at the Turn of the Century: assuring that what we count counts". *Language Testing*. 17(1)
- *Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen: Leren, Onderwijzen, Beoordelen* (2008). Council for Cultural Co-operation, Education Committee, Modern Languages Division, Strasbourg
- North, Brian et al (2009). *Relating Language Examinations to the Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment (CEFR). A Manual*. Language Policy Division, Strasbourg

Nuttige links:

Websites over het ERK

- http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/Manuel1_EN.asp
(Een handleiding voor ERK-relatering)
- www.CEFTtrain.net
www.WebCEF.eu
(Online oefenen met ERK-niveaus)
- http://taalunieversum.org/onderwijs/publicaties/gemeenschappelijk_europees_referentiekader/
(De Nederlandse versie van het ERK)

Taaltoetsen

- <http://www.ea.toefl.eu>
- www.ciep.fr
- www.cnvt.org
- www.DELE.org
- www.Dialang.org
- www.ets.org/toefl
- www.goethe.de
- www.IELTS.org

OPDRACHT

Deze opdracht bestaat uit een korte oefening die deel kan uitmaken van de verkenningsfase uit een relateringsessie.

Stap 1:

Download het ERK via:

http://taalunieversum.org/onderwijs/publicaties/gemeenschappelijk_europees_referentiekader

Stap 2:

Bestudeer de algemene tabel op pagina 28 van het ERK.

Stap 3:

Schat je eigen niveau van gesproken taalvaardigheid voor een vreemde taal in. Doe dit aan de hand van tabel 3 (Gemeenschappelijke Referentieniveaus: kwalitatieve aspecten van gesproken taal) op pagina 29 van het ERK.

Stap 4:

Hieronder lees je de niveaubeschrijvingen van de descriptor *Algemene Mondelinge Interactie* (ERK, pagina 71). De volgorde is echter niet correct. Het is aan u om de correcte volgorde te achterhalen. Er is echter een bijkomende moeilijkheid: u dient 9 niveaubeschrijvingen te plaatsen, terwijl er zes niveaus zijn. Dat betekent dat u ook rekening moet houden met tussenniveaus. De correcte oplossing leest u op pagina 71 van het ERK.

ERK-NIVEAU	Nummer van de omschrijving
C2	
C1	
B2 ⁺	
B2 ⁻	
B1 ⁺	
B1 ⁻	
A2 ⁺	
A2 ⁻	
A1	

1. Heeft een goede beheersing van idiomatische uitdrukkingen en uitdrukkingen uit de spreektaal en is zich bewust van betekenisconnotaties. Kan fijnere betekenisnuances precies overbrengen door met redelijke nauwkeurigheid gebruik te maken van een breed scala van bepalende elementen. Kan bij een moeilijkheid zo soepel herformuleren en herstructureren dat de gesprekspartner er nauwelijks erg in heeft.
2. Kan communiceren in simpele en alledaagse taken die een eenvoudige en directe informatie-uitwisseling vereisen over vertrouwde en alledaagse zaken die te maken hebben met werk en vrije tijd. Kan zeer korte sociale gesprekken voeren maar is zelden in staat genoeg te begrijpen om uit zichzelf de conversatie gaande te houden.
3. Kan de taal vloeiend, nauwkeurig en doeltreffend gebruiken over een breed scala van algemene, onderwijs-, beroeps- of ontspanningsonderwerpen en daarbij helder de verhoudingen tussen ideeën aanduiden. Kan spontaan communiceren met een goede beheersing van de grammatica zonder veel tekenen dat hij of zij zich moet beperken in wat hij of zij wil zeggen, en kiest daarbij een mate van formaliteit die in de omstandigheden gepast is.
4. Kan gebruikmaken van een breed scala van eenvoudige taal om zich te redden in de meeste situaties die op reis voorkomen. Kan onvoorbereid deelnemen aan een gesprek over vertrouwde onderwerpen, uiting geven aan persoonlijke meningen en informatie uitwisselen over onderwerpen die vertrouwd zijn, van persoonlijk belang zijn of betrekking hebben op het dagelijks leven (bijvoorbeeld familie, liefhebberijen/hobby's, werk, reizen en actualiteiten).

5. Kan met enig vertrouwen communiceren over vertrouwde alledaagse en niet-alledaagse zaken die betrekking hebben op zijn of haar belangstellings- en vakgebied. Kan informatie uitwisselen, controleren en bevestigen, omgaan met minder alledaagse situaties en uitleggen waarom iets een probleem is. Kan gedachten uitdrukken over meer abstracte, culturele onderwerpen zoals films, boeken, muziek, enzovoort.
6. Kan op een simpele manier interactief zijn maar de communicatie is volledig afhankelijk van herhaling in langzamer tempo, herformulering en herstel. Kan eenvoudige vragen stellen en beantwoorden, en eenvoudige uitspraken doen en beantwoorden op het gebied van primaire behoeften of over zeer vertrouwde onderwerpen.
7. Kan redelijk gemakkelijk interactief zijn in gestructureerde situaties en korte gesprekken, mits de ander helpt als dat nodig is. Kan eenvoudige routinegesprekken voeren zonder bovenmatige inspanning. Kan vragen stellen en beantwoorden, en ideeën en informatie uitwisselen, over vertrouwde onderwerpen in voorspelbare alledaagse situaties.
8. Kan zich vrijwel moeiteloos vloeiend en spontaan uitdrukken. Heeft een goede beheersing van een breed repertoire aan woorden, waardoor hiaten in de woordenschat gemakkelijk kunnen worden gedicht met omschrijvingen. Er is nauwelijks sprake van merkbaar zoeken naar uitdrukkingen of toepassen van vermijdingsstrategieën; slechts een begripsmatig moeilijk onderwerp kan een natuurlijke, vloeiende taalstroom hinderen.
9. Kan zo vloeiend en spontaan reageren dat een normale uitwisseling en langer durende betrekkingen met moedertaalsprekers mogelijk zijn zonder dat dit een van de partijen belast. Kan het persoonlijke belang van gebeurtenissen en ervaringen benadrukken, en zienswijzen helder verantwoorden en staande houden met relevante uitleg en argumenten.